

12.11

środa, 19.00
NFM, Sala Główna ORLEN

ŚWIĘTO MUZYKI 2025

Koncert dla Uczczenia Obchodów Święta Nauki we Wrocławiu, na który uprzejmie zapraszają Prezydent Wrocławia oraz Rektorzy Uczelni Wrocławia i Opola

Akademicka Orkiestra Symfoniczna Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, fot. Bogusław Beszlej

Mieczysław Gawroński – dyrygent

Artur Wróbel – dyrygent

Paweł Szlachta – kontratenor

Soliści Chóru Chłopięcego NFM

Katarzyna Zdybel-Nam – fagot

Omar Abdel Fattah – muezin

Maciej Michaluk – realizacja partii elektroniki

Połączone chóry akademickie Wrocławia:

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej

(kierownictwo artystyczne: Małgorzata Sapiecha-Muzioł, współpraca: Bartosz Jugo)

Chór Ars Cantandi Uniwersytetu Ekonomicznego

(kierownictwo artystyczne: Anna Grabowska-Borys)

Chór Feichtinum Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

(kierownictwo artystyczne: Artur Wróbel, współpraca: Magdalena Wojtas)

Chór im. Stanisława Krukowskiego Akademii Muzycznej

im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

(kierownictwo artystyczne: Magdalena Wojtas)

Chór Kameralny Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

(kierownictwo artystyczne: Jolanta Szybalska-Matczak,

współpraca: Kacper Kubiak)

Chór Medici Cantantes Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

(kierownictwo artystyczne: Magdalena Wojtas)

Chór Chłopięcy NFM

(kierownictwo artystyczne: Małgorzata Podzielny)

Akademicka Orkiestra Symfoniczna Akademii Muzycznej

im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Program

A. Panufnik *Koncert fagotowy* na fagot i orkiestrę kameralną

W. Kilar *Krzesany* – poemat symfoniczny

K. Jenkins *The Armed Man: A Mass for Peace*

Uczestnictwo w koncercie wymaga zaproszenia.

Kiedy pod koniec 1984 roku Andrzej Panufnik przystępował do pracy nad *Koncertem fagotowym* na fagot i orkiestrę kameralną, dotarła do niego wieść o zabójstwie księdza Jerzego Popiełuszki. Wstrząśnięty artysta postanowił w swym nowym utworze oddać hołd „temu szlachetnemu młodemu człowiekowi, który poświęcił swoje krótkie życie na rzecz prawdy i miłości”. Jak Panufnik sam zanotował, w tej muzyce można więc rozpoznać echo „patriotycznego kazania księdza, jego pokornej modlitwy, a nawet ostatniego, śmiertelnego przesłuchania przez tajną policję, po którym jego skatowane ciało zostało wrzucone do zbiornika wodnego nad Wisłą”. Ten abstrakcyjny muzyczny dramat rozgrywa się w pięciu bezpośrednio następujących po sobie częściach: *Prologo – Recitativo I – Recitativo II – Aria – Epilogo*. Centralne miejsce zajmuje elegijna *Aria*, swymi rozmiarami przewyższająca wszystkie pozostałe ogniwa razem wzięte. Jednakże *Koncert* kończy się nie jej lamentem, lecz dramatycznym ożywieniem *Epilogu*, ponieważ kompozytor – jak sam wyznał – chciał wyrazić swoją wiarę, że duch księdza Jerzego Popiełuszki będzie żył wiecznie.

Aby nawiązać do wiejskiego pochodzenia księdza Popiełuszki, *Arię* w swym *Konercie* Panufnik oparł na długiej linii melodycznej przywołującej charakter polskiej muzyki ludowej. Uczynił to wszakże na tyle dyskretnie, że niemal niezauważalnie. Osiągnął zatem dokładnie przeciwny rezultat niż Wojciech Kilar w poemacie symfonicznym *Krzesany*. Już sam tytuł, oznaczający taniec góralski oparty na krzesaniu (uderzanie piętą o piętę), wskazuje na źródło inspiracji – muzykę podhalańską. Jest tu ona wszechobecna: występuje w postaci zarówno oryginalnej, jak i zdeformowanej. Dosłowne cytaty melodii góralskich zderzają się z agresywnością ostrych rytmów i masowością gęstych dysonansów, osiągając w finale kulminację tanecznego szaleństwa. Dzieło od powstania w 1974 roku wywoływało euforię publiczności i ambivalencję krytyków, z których część w *Krzesanym* upatrywała dowcipu spletanego awangardowemu środowisku muzycznemu. Dla Kilara była to jednak sprawa absolutnie poważna – chodziło o to, by odnaleźć utraconą bezpośredniość ekspresji, pisać „utwory, które wykonawcy chcą grać, a publiczność słuchać”. Zrozumiał to dyrygujący prawykonaniem Jan Krenz, który po występie wypowiedział do kompozytora słynne słowa: „Otworzyłeś szeroko okno i wpuściłeś do zatęchłego pokoju muzyki polskiej świeże górskie powietrze”.

Jeśli *Krzesany* stanowi przejaw radykalnego eklektyzmu (określenie aprobowane przez samego Kilara), to *The Armed Man: A Mass for Peace* Karla Jenkinsa jest jego ucieleśnieniem. Skomponowane w 1999 roku z okazji obchodów milenijnych dzieło pełni funkcję swoistego manifestu antywojennego wyrażonego w imieniu wszystkich

dotychczasowych wieków. Jego trzynastą część uклада się w czterofazową opowieść. Rozpoczyna ją faza przygotowania. Następują kolejno: opracowanie tytułowej piętnastowiecznej piosenki żołnierskiej *Człowiek uzbrojony* (I), *Wezwanie do modlitwy muezina* (II), *Kyrie* z cytatem mszy Palestriny (III), chorał *Uchroń mnie przed krwawymi ludźmi* (IV), *Sanctus* (V) oraz *Hymn przed bitwą* (VI). Fazę wojny otwiera *Szarża* (VII). Początkowy uwodzicielski pean na cześć chwały wojennej przechodzi w kakofonię zniszczenia, po której nastaje cisza panująca na polu bitwy po walce i pochówek poległych. Obrazu katastrofy dopełniają *Wściekłe płomienie* (VIII), napisany przez naocznego świadka wiersz opisujący atak nuklearny na Hiroszimę, a także *Pochodnie* (IX) – wyjątek ze starożytnego hinduskiego eposu *Mahabharata*, poświęcony zwierzętom ginącym w pożarze lasu.

Od grozy masowego zniszczenia dzieło przechodzi do fazy refleksji, że każde życie jest święte. Najpierw liryczne *Agnus Dei* (X) przypomina o zbawczej Ofierze Chrystusa, a po nim następuje elegijna pieśń *Teraz działa umilkły* (XI) wyrażająca ból i poczucie winy tych, którzy przeżyli I wojnę światową, podczas gdy ich towarzysze z niej nie wrócili. Wreszcie nadchodzi faza pocieszenia. *Benedictus* (XII) opatruje rany poprzez powolne i dostojne potwierdzenie wiary, prowadząc do finału *Pokój jest lepszy* (XIII). W nim temat *Człowieka uzbrojonego* przyjmuje pacyfistyczne przesłanie wzmocnione radosnym hymnem na cześć pokoju do słów Tennysona. Msza kończy się zaczerpniętym z Apokalipsy zapewnieniem, że zmiana jest możliwa, że smutek, ból i śmierć można pokonać.

JAN BIELAK

Organizator:

NFM – instytucja kultury współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

DOLNY
ŚLĄSK

Mecenas

Tytułarny NFM:

Mecenas

NFM:

STRABAG
WORK ON PROGRESS

BMW
Bońkowsky

Partner

strategiczny NFM:

LOKUM
DEVELOPER

Partnerzy NFM:

Sudety+
Stowarzyszenie Kultury i Sztuki

FANUC

Bank Polski

Partnerzy medialni NFM:

TVP
KULTURA

TYGODNIK
POWSZECHNY

dwójka
POLSKIE RADIO

Radio Muzyka
Chopin

RADIO
WROCLAW

polmic.pl

www.wroclaw.pl

iram
oraz wszystkie kanały